

СЬОГОДНІ В ЮМЕРІ:
СТОР. 2
НОВІ НАЗВИ
ВУЛИЦЬ

НАЗАД ДО
МАЙБУТНЬОГО?
СТОР. 3

СТОР. 4
ТУТ І ЗАРАЗ

вечерний
Николаєв
ПЕРЕДПЛАТА — 2024
передплатний індекс 30414

на місяць — 38 грн
на квартал — 114 грн
на півріччя — 228 грн

Вечерний Николаєв

МІСЬКА ГАЗЕТА

www.vn.mk.ua

№86-87 (4582-4583)

Середа, 6 грудня 2023 р.

МИКОЛАЇВСЬКА ТЕЦ: ДІЛО - ТРУБА?

Минулого тижня Миколаївська ТЕЦ відпрацювала останні дні поривів, що сталися на її теплотрасах. Якімога скоріше ліквідувати аварії колега-тепловиком допомагали фахівці ОКП «Миколаївоблтеплоенерго».

Якщо обтеплоенерго зі стартом опалювального сезону подало теплоносій споживачам вчасно, то ТЕЦ, на жаль, з цим не впоралася через багаточисельні пориви на теплотрасах. Керівництво ТЕЦ було піддане критичі з боку обласної вищійшої адміністрації, яка зажадала «кадрових рішень» (читай - звільненя працівників керівної ланки), а коментувати звичайних містян в соцмережах щодо роботи ТЕЦ буквально переповнювала лють.

Керівництво теплоелектроцентралі довелось реагувати. На Миколаївській ТЕЦ повідомили про поча-

розібратися у глибоких причинах», - зазначив голова правління ПРАТ «Миколаївська ТЕЦ» Дмитро Мірошинченко в інтерв'ю інтернет-виданню «НікВести».

ТЕЦ готувалася до опалювального сезону, планово замінила 1500 метрів труб. Далі заміна труб продовжувалась, але вже в надзвичайному порядку, під час поривів. Так, наприклад, коли відбувся аварійний порив в трубі великого діаметру на перетині вулиць Пограничної та Садової, під час його ліквідації було замінено близько 55 метрів труб.

Чому ж так сталося, що ТЕЦ не змогла вчасно подати теплоносій всім своїм абонентам? За словами того ж Дмитра Мірошинченко, виявляється, що за попередні 4 роки капітальний ремонт теплових мереж взагалі не відбувався, а їх зношеність становить понад 80%. На додачу в минулому році в систему запустили солону лиманську воду, яка остаточно добила «тецівські» теплотраси.

Проте Дмитро Мірошинченко висловив задоволення роботою своєї команди, не зважаючи на проблеми, які виникли зі стартом опалювального сезону. Мовляв, його підлеглі щодня працюють з зранку до вночі. За його словами, команда, яка працює під його керівництвом, була зібрана протягом літа поточного року.

«Нам потрібен якийсь час, щоб ми могли показати ефективність своєї роботи. Я очолив ТЕЦ наприкінці листопада, а мою команду фактично я зібрав до літа цього року. За рік ми залучили інвестиції у ТЕЦ майже на 160 мільйонів гривень, з них 107 мільйонів гривень - донорські гроші. Люди поки що цього не бачать, але потім ми про це розповімо. Наприклад, ми залучили техніку за рахунок коштів німецького уряду, ми б без неї взагалі не розкопали ці аварії, то був би справді кіляс. Наразі керівники верхнього рівня працюють цілодобово. Я працюю з 6:00 до 21:00», - сказав він.

Що ж стосується води, минулого року на відміну від «Миколаївоблтеплоенерго» ТЕЦ не мала технічної можливості залити в систему якісну прісну воду. Зараз, на щастя, ситуація

кардинально змінилася і в ТЕЦ під час опалювального сезону заливають воду з лиману тільки в аварійних випадках. Таким чином мережі підприємства заповнені солоною водою лише на 8%, тоді як минулого року системи були заповнені лиманською водою аж на 91%! Наразі 62% води в тепломережах ТЕЦ - з водоканалу і ще 30% - з власних свердловин ТЕЦ.

Між тим, спадок «проклятого минулого» постійно дає про себе знати. Наприклад, 4 грудня без опалення знову залишилися будинки по вул. Чкалова, 98, 98б, 102, 108. Причина банальна - порив труби. Аварійну ділянку звісно відремонтували, але хто дасть гарантію, що нових поривів не буде? Судячи з технічного стану тепломереж, це лише питання часу. Тож над відновленням повноцінної працездатності тепломереж ТЕЦ доведеться ще працювати і працювати.

Наостанок зазначимо, що, незважаючи на «страшну» для деякого назву «приватне акціонерне товариство», насправді ПРАТ «Миколаївська теплоелектроцентрально» є державним підприємством, якою керує НАК «Нафтогаз України». Хоча в минулі роки її насправді хотіли приватизувати, як колишні приватизували Чорноморський суднобудівний завод, що знаходиться поряд з ТЕЦ. Щодо ЧСЗ - результат відомий всім. Отже, виходить, що приватне не завжди краще, ніж державне...

Місцеві новини НА ПРОСПЕКТІ ЦЕНТРАЛЬНОМУ ВИСАДИЛИ МОЛОДІ ЛИПИ

Задля покращення санітарного стану та естетичного вигляду проспекту Центрального на бульварній частині висадили 50 молодих лип. Зелені насадження місту безкоштовно передало і доставило ДП «Ліси України». Роботи виконали фахівці «Миколаївських парків».

В планах «Миколаївських парків» - усю бульварну частину проспекту Центрального виконати в одному

стилі та поступово змінювати старі дерева на липи.

«Весь посадковий матеріал у нас з грудками землі, що дозволяє проводити його висадку в даний період часу. Для більш естетичного вигляду та за вимогами технологічного процесу вся бульварна частина проспекту

Центрального має бути в одному ансамблі. Тобто дерева мають бути одного породного складу - у нас це липи. Вони себе тут дуже добре почувують. Ми бачимо: після того, як прибрали тополі, липи почали краще розвиватися», - розповіла начальниця відділу садово-паркового господарства КП «Миколаївські парки» Тетяна Скибицька.

Фахівчиня додала, якщо підприємству і нададі поставитимуть посадковий матеріал такої якості, вони планують поступово оновлювати зелені насадження на кожному кварталі проспекту, висаджувати живу огорожу та встановлювати малі архітектурні форми, більш привабливі та комфортні.

533 МИКОЛАЇВЦЯ ОТРИМАЛИ КОМПЕНСАЦІЮ ЗА ПОШКОДЖЕНЕ МАЙНО

Департамент житлово-комунального господарства Миколаївської міськради інформує, що з початку реалізації державної програми «Відновлення отримано 1980 заявок щодо компенсації за пошкоджене майно.

Комісія з надання компенсації наразі затвердила виплати понад 34,3 млн грн для 785 заявників. А 533 власники житла вже отримали компенсацію на загальну суму 18,9 млн грн. Завдяки виплатам гро-

мадяни матимуть змогу відремонтувати житло, яке було пошкоджене внаслідок російських обстрілів.

511 заявників отримали відмову. Але це не остаточне рішення. Як зазначать в департаменті, у більшості випадків (приблизно 95%) мешканці мають можливість подати заяву знову.

**ЗА ТИЖДЕНЬ У МІСТІ
НАРОДИВСЯ 51 МАЛЮК**

3 24 листопада по 1 грудня, в Миколаєві народився 51 малюк. Про це повідомили в міському управлінні охорони здоров'я.

Серед новонароджених - 24 хлопчики та 27 дівчаток.

Кримінал ЗБУВАВ НАРКОВІСНІ РЕЧОВИНИ

Мешканцю м. Вознесенськ повідомлено про підозру у незаконному збуті наркотичних засобів і психотропних речовин. За даними слідства, 25-річний чоловік збував серед знайомих небезпечний психотроп - «Альфа-PVP» та надавав власне житло для вживання наркотичних речовин.

Під час санкціонованого обшуку за місцем мешканця фігуранта правоохоронці виявили полімерний пакет із кристалічною речовиною білого кольору, розфасовані паперові згортки з речовиною рослинного походження - канабіс, ваги, саморобний пристрій для вживання наркотичних речовин, мобільні телефони.

За клопотанням сторони обвинувачення зловмиснику обрано запобіжний захід - тримання під вартою. Йому загрожує до десяти років ув'язнення. Поліцейські встановлюють шляхи надходження наркотиків до підозрюваного та інших осіб, які можуть бути причетні до злочинної діяльності.

мешканки Прибужанівської громади про те, що чоловікові спричинили ножеве поранення. На місці події медики зафіксували у постраждалого ножеве поранення грудної клітини.

У ході проведення слідчо-оперативних заходів поліцейські з'ясували, що ножеве поранення 58-річного чоловіка завдала заявниця. Увечері під час спільного вживання алкоголю між 49-річною жінкою та її співмешканцем через різку виникла сварка, під час якої зловмисниця схопила ножа і вдарила ним чоловіка у груди. З місця події поліцейські вилучили збраряддя злочинця - ніж, та направили його на експертне дослідження.

Жінку було затримано. Слідчі поліції повідомили їй про підозру у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 121 КК України «Умисне тяжке тілесне ушкодження». Санкція статті передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк до восьми років.

МИКОЛАЇВСЬКІ ПРАВООХОРОНЦІ ЗАТРИМАЛИ ЧОЛОВІКА ЗА БИВСТВО ЗНАЙОМОГО

До відділення поліції №2 Миколаївського районного управління надійшло повідомлення від мешканки обласного центру про те, що у ході конфлікту між двома чоловіками, один із його учасників отримав смертельне ножеве поранення.

На місце події оперативно прибули патрульні, слідчо-оперативна група, слідчі слідчого управління, оперативники та криміналісти обласного гравку поліції. Судово-медичний експерт, оглянувши тіло померлого, зафіксував на його тілі ножеве поранення ший.

Під час слідчих дій поліцейські з'ясували, що 44-річний потерпілий та його 62-річний знайомий разом вживали алкогольні напої. Згодом між чоловіками виникла сварка, в ході якої зловмисник завдав товаришу удару ножем. Від отриманого тілесного ушкодження чоловік помер на місці.

62-річного підозрюваного затримали. Йому оголосили затримання про підозру у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 115 КК України «Умисне вбивство». Санкція статті передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк до п'ятнадцяти років.

ЗА РОЗКРАДАННЯ ГУМАНІТАРКИ СУДИТИМУТЬ ЕКСДЕПУТАТА

Миколаївською обласною прокуратурою скеровано до суду обвинувальний акт стосовно двох мешканців Миколаєва за фактами незаконного використання з метою отримання прибутку благодійної пожертви, незаконних дій з документами на переказ та легалізації (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом (ч. 3, ч. 4 ст. 27, ч. 3 ст. 201 - 2, ч. 3, ч. 4 ст. 27, ч. 2 ст. 200, ч. 3, ч. 4 ст. 27, ч. 2 ст. 209 КК України).

За даними слідства, ексдепутат Миколаївської міської ради та його сестра у 2022 році під приводом придбання будівельного інструменту для ліквідації наслідків ракетних ударів рашистів по Миколаєву одержали благодійну пожертву від румунського благодійного фонду у сумі понад 1 млн грн, яку шляхом проведення безтоварних операцій з використанням рахунків юридичних та фізичних осіб підприємців легалізували та використали на власний розсуд.

Досудове розслідування здійснювалось СУ ГУНП в Миколаївській області, оперативний супровід - УСБУ в Миколаївській області

БАШТАНЦЯ ЗАСУДЖЕНО НА 12 РОКІВ ЗА ВБИВСТВО

52-річного жителя м. Новий Буг суд визнав винним в умисному вбивстві 36-річного чоловіка. Його засуджено до 12 років позбавлення волі.

У суді доведено, що у квітні 2022 року у м. Новий Буг обвинувачений, з мотивів раптово виниклої особистої неприязні, яка виникла на зауваження не направляти заряджену вогнепальну зброю у бік людей, вистрілюв у свого знайомого в область грудної клітини. Від отриманого поранення чоловік помер на місці.

Вирок поки що не набрав законної сили.

ПОЛІЦЕЙСЬКІ РОЗШУКАЛИ ЗНИКЛУ НЕПОВНОЛІТНЮ

Повідомлення про те, що зникла 15-річна дівчина надійшло до чергової частини Вознесенського райуправління поліції зранку 1 грудня від мешканки Бузької громади. Зі слів матері, неповнолітня пішла з дому три дні тому та про місце її перебування не було відомо.

Для пошуку зниклої були задіяні оперуповноважені, офіцер громади та ювенальні інспектори райуправління поліції. У результаті вжитих заходів упродовж декількох годин правоохоронці встановили місцезнаходження розшукуваної. З'ясувалось, що дівчина поїхала до свого хлопця у сусіднє село.

З неповнолітньою та її матір'ю ювенальні інспектори провели профілактичну бесіду про неприпустимість такої поведінки та пояснили чим міг обернутися необдуманий вчинок.

Відносно матері поліцейські склали адміністративний протокол за ст. 184 Кодексу України про адміністративні правопорушення «Невиконання батьками або особами, що їх замінюють, обов'язків щодо виховання дітей».

Поліція вкотре закликає батьків пильно слідкувати за дітьми. Пояснювати їм як важливо повідомляти про своє місцезнаходження та самовільно не залишати сім'ю. У разі зниження дитини не гайте часу на самотійній пошуки, негайно звертайтеся до найближчого відділення поліції або телефонуйте на спеціалію 102.

За інформацією поліції та прокуратури.

ЗА ТИЖДЕНЬ НА ГРВІ ЗАХВОРИЛИ 975 МІСТЯН

За минулий тиждень у Миколаєві зареєстрували 975 хворих на гострі респіраторні вірусні захворювання. Це на 172 випадки менше ніж попереднього тижня. Також 164 миколаївці захворіли на коронавірус, повідомляє сайт Миколаївської міськради.

Зростання незначне та відповідає щорічним сезонним підйомам, - повідомили в управлінні охорони здоров'я. Загалом з початку жовтня в Миколаєві зафіксували 8958 випадків захворювання на ГРВІ, у тому числі, 1365 людини хворіли на коронавірус. Це 15,2% від усіх хворих. Майже половина пацієнтів з ГРВІ - діти до 18 років.

Найефективніший засіб профілактики хвороб - вакцинація, нагадують медики. Станом на 1 грудня в місті щепилися від грипу 1441 людина. Щеплення роблять у медзакладах, де укладена декларація з сімейним лікарем.

У МИКОЛАЄВІ БЕЗКОШТОВНО РОБЛЯТЬ ЗАМІНУ СУГЛОБІВ

У Миколаєві цього року відновили забезпечення мешканців кульшовими та колінними суглобами. Про це повідомляє Управління охорони здоров'я Миколаївської міської ради.

Програма діє з 2020 року. До повномасштабного вторгнення містянам безкоштовно було замінено 139 суглобів. В 2023 році проведено ендопротезування 34 мешканцям міста: було замінено 31 кульшовий та 3 колінних суглоби.

Наразі операції проводять у трьох міських лікарнях, в які придбано 92 ендопротези суглобів: КНП ММР «Міська лікарня №3» - 30 комплектів (25 кульшових та 5 колінних); КНП ММР «МЛШМД» - 30 (15 кульшових та 15 колінних); КНП ММР «Міська лікарня №5» - 32 (23 кульшових та 9 колінних).

Операції проводяться згідно черги, яку формує спеціальна комісія в разі визначення показання до протезування. Щоб стати у чергу на заміну кульшового або колінного суглоба, миколаївцям необхідно звернутися до сімейного лікаря.

ПРАГА ПЕРЕДАЛА «МИКОЛАЇВЕЛЕКТРОТРАНСУ» АВТОВИШКИ

У Празі підписано документи про передачу спецтехніки для комунального підприємства «Миколаївелектротранс», повідомляє міськрада. Важливу гуманітарну допомогу надала Миколаєву транспортна компанія столиці Чехії «Dopravnipodnikhl.m.Praha».

Керівник «Миколаївелектротрансу» Юрій Сметана подякував партнерам за системну допомогу нашій громаді. Раніше місто отримало від муніципалітету Праги два автобуси, 8 генераторів та 226 дизельних обгірівачів.

Планується, що автовишки прибудуть до Миколаєва в середині грудня, - повідомили на підприємстві. Після реєстрації та технічного огляду їх передадуть службі енергогосподарства «Миколаївелектротрансу». Іх будуть використовувати для обслуговування та ремонту контактної мережі.

ТИМЧАСОВО ЗМІНЕНО МАРШРУТ ТРАМВАЮ №3

У Миколаєві на тривалий час змінюється рух трамвайного маршруту №3, повідомляє КП «Миколаївелектротранс».

Зараз трамвай за вказаним маршрутом вже рухаються від 10 Военної по вулицям Потьомкінська, Декабристів до ЧСЗ. Продовження руху від ЧСЗ по вулицям Кузнецька, 6 Слобідська до 10 Военної.

Зміни в маршруті руху пов'язані з проведенням ремонтних робіт МКП «Миколаївводоканал».

Пасажирів просять з розумінням поставитися до тимчасових незручностей. Також водії закликають бути уважними під час руху на вказаній ділянці проведення робіт та звертати увагу на попереджувальні знаки.

Стало відомо ТРЬОМ ОБЛАСТЯМ ЗАГРОЖУЄ КАРИНТИН ЧЕРЕЗ COVID-19

Запровадити обмежувальні протіепідемічні заходи можуть у Чернівецькій, Тернопільській та Житомирській областях.

Наразі на території України циркулює 14 штамів COVID-19, а захворюваність на коронавірус з кожним днем зростає. За даними головного санітарного лікаря країни Ігоря Кузіна, лише за останній тиждень кількість хворих на ковід збільшилася на 20%, порівняно з попереднім.

У РІВНОМУ ЖІНКА НАРОДИЛА 17 ДИТИНУ

У Рівному місцева жителька народила 17 дитину. Це вже 9-й хлопчик у сім'ї, і ще щасливі батьки мають 8 дівчаток. Радісну звістку повідомили у Facebook Рівненського Обласного перинатального центру. Саме там народжувала багатодітна мати.

Працівники медзакладу привітали Матір-Героїню та побажали щасливої долі малюку.

7-8 грудня хмарна погода, можливий дощ з мокрим снігом. Вітер північно-східний 4,8-5,1 м/с. Температура повітря -2...+1 градус.

9-10 грудня хмарна погода з дрібними опадами. Вітер північно-східний 5,1-5,6 м/с. Температура повітря -1...+2 градуса.

11-12 грудня хмарна погода без опадів. Вітер східний, південно-східний 3,1-3,9 м/с. Температура повітря +2...+4 градуса.

Офіційно

МИКОЛАЇВСЬКА ОВА ТА ЯПОНСЬКА ПРЕФЕКТУРА ХІОґО ПІДПИСАЛИ МЕМОРАНДУМ

4 грудня начальник Миколаївської ОВА Віталій Кім очільник префектури Хіоґо у Японії Сайто Мотохіко підписали Меморандум про взаєморозуміння щодо допомоги у відновленні на основі Концепції Креативної реконструкції.

Підписання відбулося у рамках діяльності Регіонального офісу міжнародного співробітництва.

Меморандум передбачає, що префектура Хіоґо навчатиме фахівців з Миколаївської області у галузі «Протезна реабілітація». Також сторони продовжать обговорення та консультації щодо надання додаткової допомоги у відновленні, включаючи експертну підтримку японських партнерів.

Сайто Мотохіко висловив сподівання, що досвід префектури Хіоґо стане у пригоді Миколаївській області, щоб подолати наслідки повномасштабного вторгнення.

«Ми солідарні з українським народом. Попри все ваш регіон роз-

вивається і я радий нашій зустрічі, яка на жаль, проходить у дистанційному форматі. Ми створили комітет, в який входять експерти з різних галузей для обговорення можливостей застосування нашого досвіду в Україні. На початку нашої співпраці доволі важливим кроком є узгодження програми впровадження навчання для спеціалістів у сфері протезної реабілітації», - сказав очільник префектури.

Як додав Сайто Мотохіко, для того, щоб належним чином забезпечити реалізацію даного проєкту, необхідно залучитися офіційною підтримкою уряду обох країн.

За словами Віталія Кіма, незважаючи на значні наслідки від російського вторгнення, Миколаївщина має великий потенціал для відновлення та розвитку.

«Наразі, майже після двох років війни, Миколаївська область - одна з найбільш постраждалих в Україні. Пошкоджено житловий сектор, освітню, медичну та критичну

інфраструктуру, дороги та мости. Проте регіон має значний потенціал і ми зацікавлені в тому, щоб зробити все якісно, правильно та на довгі роки. Для цього нам потрібен ваш досвід, щоб не тільки відновлювати, а робити набагато краще, ніж було», - запевнив начальник ОВА.

Також очільник області підкреслив, що перспективними напрямками співпраці можуть бути енергетична та будівельна галузі, відбудова закладів охорони здоров'я, забезпечення жителів області питною водою тощо.

Крім того, він повідомив, що вже є приклад успішної співпраці з

Японією. Зокрема, за сприяння Посольства України в Японії Миколаївській області було надано дві установки для очищення води та генератори для їх роботи, а також понад 500 вогнегасників на суму 400 тисяч доларів. Все це успішно працює у Снігурівській територіальній громаді, яка перебувала під окупацією росії та найбільше в області постраждала внаслідок підризу армією рф Каховської гідроелектростанції.

Зазначимо, що на заході були присутні представники Регіонального офісу міжнародного співробітництва - заступник начальника ОВА Микола Марінов, директор департаменту економічного розвитку та регіональної політики Миколаївської ОВА Олександр Корольов та керівник Миколаївського офісу UST - Ukraine Support Team Дмитро Тарасенко. З японської сторони доєдналися представники префектури Хіоґо та Комітету перегляду підтримки України на основі філософії креативної реконструкції.

«ПРІОРИТЕТ - ПІДТРИМКА ЗСУ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ГРОМАД», - НАЧАЛЬНИК БАШТАНСЬКОЇ РВА

Близько 30 млн грн виділено з бюджетів усіх рівнів району на підтримку українських захисників. Про це на брифінгу повідомив начальник Баштанської районної військової адміністрації Владислав Дмитрів.

«Плануючи мирне життя, ми розуміємо, що без всебічної підтримки захисників не досягнемо певних результатів. З районного та місцевих бюджетів направлено майже 30 млн грн на допомогу ЗСУ. Я

хотів би подякувати всім тим, хто сьогодні ці рішення приймає - 12 територіальних громад та район», - сказав Владислав Дмитрів.

Окрім фінансової підтримки Сил оборони України, у Баштанському районі приділяють увагу і відновленню населених пунктів. Найбільше руйнувань від обстрілів зазнали три територіальні громади: Широківська, Снігурівська та Березнегуватська, котрі перебували на лінії фронту.

«Відповідно до Порядку надання компенсації для відновлення окремих категорій об'єктів нерухомого майна, пошкоджених внаслідок бойових дій з використанням електронної публічної послуги «є Відновлення» станом на кінець листопада подано 834 заяви, з них - опрацьовано 526. З позитив-

ним рішенням - 433 заяви на суму понад 38 млн грн. Втім, є і проблемне питання, пов'язане з документацією на пошкодженні домогосподарства. Деякі громади рішенням виконкомів затвердили місцеві програми «Турбота» та виділили кошти на вироблення документів для пільгових категорій населення, аби люди змогли отримати державну компенсацію на відновлення будинків», - зазначив начальник Баштанської РВА.

До слова, під час повномасштабної агресії росії проти України в районі пошкоджено понад 4800 об'єктів приватної власності. Дві лікарні та шість навчальних закладів зруйновані вщент. Державним, обласним та місцевим коштом вони частково відбудовуються. Ці роботи заплановані й на 2024 рік.

Інформацію надано Миколаївською ОВА.

Продовження теми

НОВІ НАЗВИ ВУЛИЦЬ МАЄ ОБИРАТИ ГРОМАДА

Сьогодні багатьох містян в Миколаєві продовжує турбувати перейменування вулиць. Знайти нові імена для 170 топонімічних об'єктів - завдання не з легких. На це потрібен тривалий час, тому робота проводиться вже не один місяць, і топонімічна комісія час від часу пропонує громадянам ознайомитись з черговим переліком «відпрацьованих» нею нових вуличних назв.

Як відбувається законодавчо процес перейменування, розповів начальник міського управління культури Юрій Любаров у своєму інтерв'ю на місцевому телеканалі «МАРТ». Перш за все він закликає містян, які вважають, що саме топонімічна комісія вирішує, яке ім'я буде носити та чи інша вулиця. Ні, вона не вирішує, а тільки дає свою пропозицію.

Перейменування проходить таким чином: є пропозиції містян щодо назв і є вимоги закону, які назви ми повинні прибирати з вулиць, - відзначив Юрій Любаров. - Топонімічна комісія збирає та розглядає всі запропоновані містянами назви, враховує норми закону, вносить також пропозиції зі свого боку, а потім віддає розгляд міській раді, в тому числі - міського голови. В свою чергу, представники влади також можуть запропонувати свої поради чи рекомендації.

Зібравши всі пропозиції, топонімічна комісія вносить їх на громадське обговорення. Громада вирішує - згодна чи незгодна з тією чи іншою назвою, вносить власні поправки, поради, пропозиції. І тільки після громадського обговорення остаточний список топонімів вноситься для затвердження на засідання міської ради, яка може навіть під час обговорення, аби відкоригувати роботу в комісіїх вносити пропозиції і навіть зміни.

Це теоретично. Як буде виглядати остаточне обговорення в громаді в нинішніх умовах - уявити складно. - Я кажу містянам: не чекайте, поки топонімічна комісія дасть пропозицію, пишіть листи на ім'я мера або в комісію, пропонуєте своє. Тоді і топонімічній комісії буде легше, бо ми будемо бачити: люди, які живуть на тій чи іншій вулиці, хочуть бачити її названою, - наголошує Юрій Любаров.

Наведемо приклад: колектив Миколаївського національного академічного українського театру драми та музичної комедії звернувся з відкритим листом до топонімічної комісії міськради: «Вважаємо за потрібне звернути увагу членів комісії на недоцільність

перейменування вулиці Дунаєва, на якій розташовано театр, на вулицю Привозну... звертаємося до топонімічної комісії з клопотанням про перейменування вулиці Дунаєва на вулицю Саксаганського».

Були представлені і аргументи: Панас Карпович Саксаганський (1859-1940) - один з корифеїв українського театру, народився на території сучасної Миколаївської області, прохив військовою службою у 58-му Празькому піхотному полку, розташованому в Миколаєві, та почав акторську діяльність саме в нашому місті.

Ще один приклад небайдужості миколаївців до подій, які пов'язані з перейменуванням. Лист від Людмили Володимирівни Полторака, яка 40 років працювала екскурсоводом, та 30 років - на «Зорі-Машпроекті», нещодавно був надісланий меру та в топонімічну комісію.

Наша гордянка встала на захист деяких видатних імен, які пропонує зберегти в топонімічній місті. «Не можна ставити влад людей до історії в залежність від епохи, в яку вони жили... Миколаїв створювався як місто корабелів. За всі роки існування з цим було пов'язано багато чудових подій та прізвищ людей, які зробили великий внесок в розвиток міста. Тому вважаю, що назви вулиць в центральній частині Миколаєва повинні відображати його історичне минуле. Змінюючи деякі назви, ми викреслюємо яскраві історичні сторінки з біографії нашого унікального та неповторного міста корабелів».

Отже Людмила Полторака пропонує зберегти назви наступних вулиць: Потьомкінська, Фалєєвська, Пушкінська, Віктора Ягіна. Вважає, що додатково треба увічнити таке ім'я, як Олексій Самуїлович Грейг (1775-1845), який 16 років командував Чорноморським

флотом, жив у Миколаєві і зробив багато корисного для ЧФ та нашого міста.

Заслужують на увічнення такі постаті, як Сергій Колосов (1904-1975) - засновник морського газотурбобудування, перший головний конструктор відомого в усьому світі підприємства «Зоря-Машпроект», а також Віктор Романов (1928-2018) - один з найкращих спеціалістів у галузі газотурбобудування, генеральний конструктор НВП «Машпроект» (з 1968 по 2001 роки), який видав справи 33 роки свого життя. Це видатні вчені, що зробили великий внесок в розвиток теорії та практики газотурбобудування.

Сьогодні ветерани-заводчани «Зорі» готують свої пропозиції для найменування вулиць, пов'язаних з іменами Колосова та Романова. Вже зібрано декілька десятків підписів ветеранів, які мають стаж роботи на заводі 35-45 років. В клопотанні приводяться вагомі аргументи, чому ці науковці-конструктори заслуговують на пошану з боку потомків.

А тим часом топонімічна комісія міста Миколаєва продовжує роботу з перейменування вулиць, шукаючи нові пропозиції для обговорення. Велика робота триває. Пропонуємо читачам ознайомитись з новою «порцією» (протокол №5) цих пропозицій:

- пров. А (Мала Корениха) - пров. Редутний;
- вул. Набережна (Мала Корениха) - вул. Редутна Набережна;
- вул. Абрикосова (Варварівка) - вул. Олександра Парсенюка;
- вул. Аеродромна (с. Горького) - вул. Сгора Середюка;
- вул. Березова (Корабельний район) - вул. Сергія Шувєцька;
- вул. Богдана Хмельницького (Ш. Балка) - вул. Івана Сірка;
- вул. Виноградна (Тернівка) - вул. Трояндова;
- вул. Вишнева (Соляні) - вул. Сергія Кривоноса;
- вул. Вишнева (Матвівка) - вул. Павла Скоропадського;
- вул. Відродження (Балабанівка) - вул. Незламності;
- вул. Горіхова (Матвівка) - вул. Семеренка;
- вул. Грушевського (Матвівка) - вул. Антоновича;

- вул. Дачна (Тернівка) - вул. Садибна;
- пров. Дачний (Корабельний район) - пров. Бахчисарайський;
- вул. Запорізька (Корабельний район) - вул. Паланкова;
- вул. Залізнична (ст. Мішково) - вул. Мішково-Залізнична;
- вул. Кар'єрна(Ракетна Роцца) - вул. 14-а Воєнна;
- вул. Каштанова (Варварівка) - вул. Краєвидна;
- вул. Константинівська (Мала Корениха) - вул. Мала Константинівська;
- вул. Кругова (Київський в'їзд) - вул. Валкова;
- вул. Лесі Українки (Корабельний район) - вул. Єфросинії Зарницької;
- вул. Молодіжна (Мала Корениха) - вул. Бейкушська.

На жаль, біля прізвищ Семеренка та Антоновича не проставлені імена. Ці особи, безумовно, відомі в Україні, але остаточне ствердження - хто є хто - повинна надати комісія.

Безумовно, серед приведених в переліку імен є добре відомі та шановані в Україні, які застали минулих часів. Але є й молоді герої, які захищали, захищаючи вітчизну вже у XXI столітті. Деякі члени топонімічної комісії, перш за все історики, вважають, що прізвища нових Героїв України доцільно увіковічувати після закінчення війни.

Природно, що думки розходяться. Наприклад, Юрій Любаров ще минулого року в одному з своїх інтерв'ю сказав: «Я, як краєзнавець, взагалі вважаю, що вулиці не повинні мати будь-якого імені. Це повинні бути географічні (наприклад, Одеська, Херсонська (авт.) або якісь нейтральні назви. А увічнювати ім'я людей ми повинні в іншій спосіб... До кінця XIX століття в Миколаєві не було жодної вулиці, яка б носила чие-то ім'я. Першою стала Пушкінська»...

Щодо іменних вулиць, в «Положенні про перейменування вулиць» і за логікою існування топоніміки, людина повинна бути відома і зробити великий внесок або в розвиток міста, або це повинен бути герой національного рівня, - вважає керівник управління культури.

До чого ми ведемо, надаючи різні погляди та думки? До того, що миколаївці мають бути більш активними та приймати участь в процесі перейменування. Щоб не сталося, як декілька років тому з проспектом Центральним. Поки містяни сперечалися та ніяк не могли вибрати нове ім'я для головного проспекту (замість Леніна), мерперше, що попалося під руку: знесолене, маловиразне, неблагозвучне - проспект Центральний, назву, яка підходить хіба що для Центрального ринку.

Наталія Христова.

P.S. Дивіться статтю цієї тематики в паперовому номері нашої газети від 17 листопада 2023 року: «Його заслуга чи вина, чи він жив у тому часі?».

Стаття також розміщена на сайті ВН.

Репліка

ВБИТИ ЧАС... НА ВОДУ Й ГАЗ

Все-таки калька з російської фрази більш підходить до цієї ситуації, про яку піде мова нижче, ніж чисто українські «змарнувати» або «згаяти» час. Якоюсь нейтрально звучить для того, щоб охарактеризувати недо розуміння частини миколаївців, переважно похилого віку, які змушені раз у місяць проводити години з телефоном у руках. Телефонуючи аж ніяк не родичам-дітям-онукам, а обриваючи телефон у спробах дозвонитися у міськводоканал, щоб передати покази лічильника. Жоден з трьох номерів не відповідає годинами, будучи зайнятим. Неваже така кількість пенсіонерів у місті?

Звісно, передати ті нещасні покази можна декількома способами. Але не всі вони згодні для людини похилого віку, яка й кнопкою мобільним навчилася користуватися лише нещодавно, та й то під тиском рідних.

За проханням однієї такої людини я спробувала теж зателефонувати по тим трьом номерам, які вказані у квитанції міськводоканалу для передачі показань. Дзуськи. Дзвінок зривався неміряну кількість разів, сигналячи про зайнятість.

Та людина, про яку йшла мова, теж не дозвонившись з «надцятой» спроб, пішла у люту негодду до офісу підприємства, щоб тільки передати покази лічильника. Біля чотирьох віконечок було практично пусто. Операторів не турбували і дзвінки...

Думка, яка з'явилася неспрошено, така. Мабуть, підприємство стало вигідно за відсутністю абонентів, що виїхали подальше від війни, просто відключити слухавку та «включити дурня». Мовляв, якщо не передали покази вчасно - ось вам, платіть «по середньому». Все ж таки, мабуть більші гроші йдуть у «скарбничку» установи. Якщо йдуть...

А може, думають, що пенсіонерам і робити більш нічого, як днями надзвонювати у комунальні служби? Це ж тільки раз на місяць. Але - кілька днів поспіль. А що?

Вони ж не працюють, тож і справ інших не мають, - часу в них навіть забагато. Цікаво. Подруга, яка живе за кордоном вже давно, каже, що ніколи не бачила біля свого будинку жодного з місцевих комунальних контролерів. Та їх там і немає в штаті. Всі показання приходять до служби автоматично. Ніхто нікуди не телефонічує, не пише їх на сайті чи у вайбері. Людям треба тільки сплатити за спожите. А все інше - від лукавого, як то кажуть.

А що діється в абонслужбі «Миколаївгаза», чи як він там нині зветься - не встигає пересліди споживачів навіть за пам'ятати, кому саме він повинен сплачувати, та на які рахунки. Так взагалі заплутатися недовго.

Черга утворилася ще до відкриття славного нового офісу на Никольській. Там потрібно отримати номерок. Без нього не приймуть. Описля треба провести не одну годину в іншій черзі. І, не дай Бог, при відвідувачеві не буде документів: паспорта, ІПН та ще й свідоцтва про власність на житло. Що, одного паспорта з пропискою мало? До Європи рухаємося, так?

А вирішити проблему, з якою звернувся споживач? Та це вже з області фантастики. Ну, от як пояснити йому, чому, з якого боку, вдвічі збільшили оплату за транспортування газу, коли сім'я півтора року не споживає газ зовсім, бо евакуйовалась? Оператори кол-центру, до якого дозвонився - треба удачи мати, відсилають до місцевого офісу контори. А там... ну, як зрозуміли. Більшість, врешті-решт, розвертається звідти та оплачує (чи не оплачує) те, що написано у квитанції. А потім наші постачальники комунальних послуг «на голубом огузі» скаржаться на чималі борги населення? Та вони таким чином зростають до небес! Причому, це ніяк не позначиться на добробуті окремих керівників тих самих підприємств-постачальників.

Парадокс? Та ми в ньому живемо десятиліттями! Може, наразі, вже досить?

Олена Кураса.

Життя на пенсії

ХТО МОЖЕ ОТРИМАТИ ПЕНСІЮ ДОСТРОКОВО

Деякі українці можуть одержувати пенсію достроково. Стосується це наступних категорій:

- інвалідів із зором I групи;
- жінки - 40 років, стаж - 10 років;
- чоловіки - 50 років за наявності 15 років стажу;
- громадян, за особливим станом здоров'я:

- чоловіки - 45 років за наявності не менше 20 років стажу;
- жінки - 40 років за наявності не менше 15 років стажу;
- військовослужбовців. Це ті, хто брав участь у забезпеченні нацбезпеки та оборони, має статус учасника бойових дій;
- матері, у яких п'ятеро або більше дітей, виховали їх до шестирічного віку. Йдеться також про батьків дітей з інвалідністю з дитин-

ства, які виховали їх до шестирічного віку:

- матері - 50 років, щонайменше 15 років стажу;
- батьки - 55 років, щонайменше 20 років стажу.

В УКРАЇНІ В 2024 РОЦІ ЗМІНЯТЬСЯ ПРАВИЛА ВИХОДУ НА ПЕНСІЮ

60-річним уже наступного місяця буде потрібно мати 31 рік стажу, щоб отримати пенсію. А ті, хто має від 21 до 31 року стажу, зможуть вийти на пенсію лише у 63 роки. Про це йдеться у законі «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Щоб вийти на пенсію у 65 років, наступного року потрібно мати від 15 до 21 року стажу.

Підвищення вимог до стажу триватиме протягом наступних чотирь-

ох років. У результаті українцям потрібно буде мати щонайменше 35 років стажу.

ЯК ОФОРМИТИ ПЕНСІЮ, ЯКЩО НЕ ВИСТАЧАЄ СТАЖУ

У 2023 році в Україні з'явилася можливість докупити стаж. При цьому договір про купівлю стажу можна укласти на користь третіх осіб, наприклад - збільшити стаж батькам. Оформити договір можна онлайн, без паперів, візиту до державних установ і черг.

Щоб сплатити добровільний внесок у Державному реєстрі загальнообов'язкового державного соціального страхування має бути інформація про ту людину, на користь якої вносяться страхові кошти.

Якщо людина хоча б один раз у своєму житті сплачувала страховий

внесок, інформація про це в реєстрі має бути присутня.

Мінімальний страховий внесок розраховується як 22% від мінімальної заробітної плати. На сьогодні розмір внеску становить 1474 грн (6700 грн x 22%).

В СІЧНІ ЗРОСТУТЬ ВИПЛАТИ ОСОБАМ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Громадяни України, які мають інвалідність з дитинства, з 1 січня 2024 року отримуватимуть:

- I група - 2361 грн. (100% прожиткового мінімуму);
 - II група - 1888,8 грн (80% прожиткового мінімуму);
 - III група - 1416,6 грн (60% прожиткового мінімуму).
- Дітям з інвалідністю, які не досягли 18 років, отримують допомогу у

розмірі 1652,7 грн (70% прожиткового мінімуму для осіб).

ЯК ПОВЕРНУТИ ПЕНСІЮ

Нещодавно в ЗМІ з'явилася інформація про можливість українським пенсіонерам, які перебувають за кордоном, втратити свої пенсії. Проте Пенсійний фонд України спростував це твердження.

Рішення територіальних органів Пенсійного фонду про зупинення виплат у зв'язку з виїздом за кордон не визнаються законними. Пенсіонерам слід звертатися до ПФУ, висуваючи вимогу про відновлення виплат.

Щоб повернути пенсію, громадянин має подати відповідну заяву через веб-портал ПФУ у розділі «Заява на перерахунок пенсії». Заяву необхідно надіслати поштою до будь-якого головного управління Пенсійного фонду.

Про що пишуть в Інтернеті

РОСІЙСЬКА МОВА: НАЗАД ДО МАЙБУТНЬОГО?

Минуло тижня «підняв голову» черговий скандал навкруги діяльності Верховної Ради. Стало відомо, що в Україні збираються повернути російську мову до шкіл та ЗМІ, а також на книжкові полиці магазинів, у рекламу. Такий законопроект під назвою «Про внесення змін до деяких законів України з урахуванням експертної оцінки Ради Європи та її органів щодо прав національних меншин в окремих сферах» за номером 10288 уже зареєстровано у Верховній Раді та направлено на розгляд до комітетів. Його автором є уряд України.

Звичайно, такий законопроект викликав обурення у соціальних мережах. Українці впевнені, що цей документ фактично перекреслює всі наші здобутки у зміцненні державної мови в таких сферах, як освіта, телебачення, радіо, видання книг, реклама. «Російська не є офіційною мовою ЄС. Про російську мову треба вже назавжди забути».

«Тобто, через 5 років після війни російської мови по телебаченню буде 70% а української 30%? Це ж жарт так?».

Хтось доволі мляво підтримує законопроект: «Ця норма стосується мовників нацменшин. Тобто, якщо буде ТБ-канал для росія, то на ньому все одно українською має подаватися не менше 30% програм. А щодо загальнонаціональних каналів - там виключно державна».

І хоча у проєкт і йдеться про реалізацію прав національних меншин, статус яких росіяни в Україні не мають, все-таки це дає їм можливість знову маніпулювати та впроваджувати російську мову у важливі сфери нашого життя.

По-перше, якщо документ ухвалить у такому вигляді, то в Україні можна буде відкривати спеціалізовані книгарні для реалізації прав меншин і продавати там не менше 50% книг мовою нацменшин. Фактично, всі полиці в цьому магазині можуть бути зайняті книгами не українською мовою.

Причому, держава має сприяти розвитку таких магазинів. Ще одне. Права гарантують використання мови національних меншин в освітньому процесі разом із державною мовою. А також представники нацменшин мають право здобувати базову освіту своєю мовою. За винятком таких предметів, як українська мова та література, історія України та захист України.

Правило про збільшення обсягу викладання предметів українською мовою у державних комунальних корпоративних школах, де навчаються представники нацменшин, з 20% у 5-му класі до 40% - у 9-му класі, а у профільних навчальних закладах - до 60%, - розробники зовсім викреслили.

У приватних вишах також можна буде вести навчання мовою нацменшин ЄС. А українська тут викладатиметься як окремих предмет.

Що стосується ЗМІ, то телеканали та радіо, які ведуть мовлення мовою корінних народів та нацменшин незалежно від територій, можуть скоротити програми українською до 30%. А в українських передачах, фільмах допускається використання інших мов без дублювання та озвучування.

Дивно, але дозволять навіть рекламу без використання української мови.

Звичайно, такий законопроект не міг не викликати в суспільстві обурення. Усі чудово пам'ятають, як в Україні

проросійські сили різними маніпуляціями домагалися впровадження російської мови.

Так, коли в Криму збудували чи не єдиний український ліцей, проросійські рухи використали положення, за яким певна кількість батьків могли зібратися та вимагати створення у школі російськомовних класів.

Чи можна сумніватися, що проросійські сили не вимагатимуть надати визнати російськомовних жителів України національною меншиною? Й апелятуватимуть до судів чи Венеційської комісії.

Відомий видавець Іван Малкович також стурбований таким законопроектом.

«Ми повинні розуміти, що живемо у вирішальний час російської агресії. Або вони нас, або ми їх. І зараз кожен такий крок, підрок, який дає їм шанс, - і вони проникнуть як отрута. Як тільки з'явиться хоч найменша щілина, вони проникнуть туди і розирють усе і зроблять усе під себе, бо вони мають великі гроші. Не можна їм давати жодних шансів, дай Боже, щоб війна закінчилася, і ми втримали свою державу і свою мову, а потім розбиратимемося».

Атаки кроки зараз - просто смертельні. Це стосується і цього закону, і закону про церкву. Давно треба було ухвалити його. У нас 30 років була «лагідна українізація», а отже, ніяка. Приходять росіяни до Маріуполя, і в назві міста змінюють букву «і», для них це принципово. То ми маємо дивитися на них, що для них принципово. І розуміти, що і нам це також важливо, якщо ми хочемо зберегти нашу націю. І ті, що пробивають такі закони, збирають підписи для передачі закону про церкву до Венеційської комісії, - це все антиукраїнці. Іх не повинно бути в парламенті наступного разу», - сказав Малкович.

За його словами, вперше за тридцять років у зв'язку з повномасштабним вторгненням, із закриттям кордонів в Україну нарешті перестали надходити російські книги. І це дозволило багатьом українським видавництвам вижити, а деяким навіть піти у плюс.

А зараз усе це хочуть зруйнувати такими законами.

Проти такого «мовного» законопроекту виступив і уповноважений із захисту державної мови Тарас Кремень.

Він заявив, що підтримує прискорення євроінтеграції. Проте законопроект значно погіршить функціонування української мови.

«Будуть нівельовані норми щодо обов'язкової частини книг українською мовою для видавців та книгорозповсюджувачів. Суттєво знизиться присутність державної мови на телебаченні та радіо. Крім цього, запропоноване відтермінування дії цих положень для російської мови на п'ять років після скасування воєнного стану не є адекватним запобіжником від русифікації», - заявив Кремень.

На думку уповноваженого, у цьому законопроекті суттєво ослаблені гарантії прав представників національних меншин на навчання державною мовою у навчальних закладах.

Також він нагадав, що ще 2021 року Конституційний суд ухвалив рішення про те, що наш закон про мову відповідає міжнародним зобов'язанням України.

То що, у ВР нам знову пропонують ті ж самі граблі? А з іншого боку: євроінтеграція - мається на увазі русифікація?

Олена Кураса.

Говоримо солов'їною

ЗИМОВІ МОТИВИ В НАШІЙ МОВІ КАЛИНОВІЙ

САМОБУТНІ ПРИСЛІВ'Я - ЦО КАЗАЛИ ПРО ГРУДЕНЬ НАШІ ПРЕДКИ

Грудень землю грудить і хату студить.
Грудень - не брат, холодне ча - не сестра.
Грудень рік кінчає, а зиму починає.
Прийшов грудень, приніс студень.
У грудні сонце на літо, а зима на мороз повертають.
Сумний грудень і в свято, і в будень.

ПРИМОРОЗКИ ЧИ ЗАМОРОЗКИ, А ХІБА Є РІЗНИЦЯ?

Для називання перших ранкових осінніх (а також весняних) морозів семантично точнішим є слово «приморозки» - від «приморокувати», йому й варто віддавати перевагу в українській мові.

Для називання осіннього холодного періоду до випадання снігу, а також дороги, ще не відкритої снігом, в українській мові існує слово *чортотроп*, яке, однак, є рідковживаним у повсякденні.

Водночас словами *безсніжжя*, *голоморозь* (голомороззя, голморозця), рідше - *голосніє* позначають безсніжну зимову погоду.

ЯКІ Ж ВОНИ МИЛІ, УКРАЇНСЬКІ СЛОВА ПРО ЗИМУ!

Сніговійниця - синонім до слова «сніговій».
Сніговій - сильний вітер із снігом; завірюха, метелиця.
Голоморозь - ожеледь; мороз без снігу.
Пороша - перший сніг, або який щойно випав.
Шаруга - непогода, негода.

РІЗДВЯНІ СВЯТКИ - ЦЕ СВЯТКОВА ПОРА ВІД РІЗДВА ДО ВОДОХРЕЩА

Зверніть увагу! Правильно вимовляти *святки*, а не *святки*.
У слові *водохреще* наголос ставимо на літері О.

Корисно знати

ЯК ПІДТРИМАТИ СЕБЕ ПІСЛЯ БЕЗСОННОЇ НОЧІ?

Нічні сирени, тривога за близьких додали українцям безсонних ночей. Що робити, якщо вночі не вдалося виспатися і на ранок ви почуватися втомленими та розбитими?

Білкава їжа. Фізіологічною реакцією на брак сну є бажання солодкого. На жаль, солодке не додасть бадьорості, а тільки посилить сонливість. Білкова їжа, навпаки, активує нейрони, що утворюють орексин - білкові молекули, які сприяють бадьорості. Тому після безсонної ночі краще посподити яйцями, рибкою, м'ясом чи сиром (второгом). А якщо дуже хочеться солодкого, то варто поєднати його з білком, наприклад з'їсти солодку сирну запіканку.

Кава. Після ночі без сну дуже хочеться швидше прийти до тями, і руки самі тягнуться до кавоварки. Одна-дві чашки кави, дійсно, додають енергії, а ось від третьої та наступних краще відмовитись. Великі дози кофеїну можуть викликати тривожність, нервозність.

Денний сон. Щоб відновити сили, можна подрімати вдень 20-30 хвилин, але не більше, інакше після пробудження почуватиметесь сонними і розбитими. Також не варто спати після 14:00 години, адже це може порушити нічний сон. Найкращий час для денного сну - між 12:00 та 14:00, одразу після обідньої чашки кави. Кофеїн починає діяти приблизно через пів години - за цей час ви встигнете подрімати і легко прокинеться.

Прогулянка на свіжому повітрі. Рух стимулюватиме

Крім того, правильно наголосувати *колядник*, *колядники*, *колядників*, *колядникам*... *колядник* - це помилка.

9 МИЛОЗВУЧНИХ СЛІВ, ЯКІ ЗРОБЛЯТЬ ВАШУ МОВУ ЦІКАВИШОЮ І МЕЛОДИЙШОЮ

Вештатися - ходити сидити, в різних напрямках, блукати, бродити де-небудь.
Духмяний - той, що має сильний, приємний запах; ароматний, запашний, пахучий.
Кмітливий - здатний добре й швидко міркувати, розмірковувати; тямуючий.
Пасювати - гніватися.
Пуцьвірюнок - маленьке безпече патешна, а також - маленька дитина.
Телепень - зневажлива й лайлива назва неповороткої, незграбної людини - тохтій, незграба, пемішка, розмазня.
Теревенисти - багато та безмістовно говорити, базікати, патякати, балаядрасити.
Філіжанка - невеличка чашка.

А ЩЕ ПРАВИЛЬНА І ГАРНА УКРАЇНСЬКА МОВА ЖИВЕ У ВІРШАХ

Пропонуюмо вашій увазі чудовий вірш Ліни Костенко *Дзвенять у відрях крижані кружальця*.
Село в снігах, і стежка
ані руш.
Старенька груша дихає
на пальці,
їй, левно, сняться
повні жмені груш.
їй сняться хмари
і липневі грози,
чиясь душа, прозора
при свічі.
А вікна сплять, засклив
мороз їм сльози.
У вирій полетіли рогани.
Дощу і снігу наковтався
комин,*
і тин упав, навіщо
городить?
Живе в тій хаті сивий-сивий
спомин,
улітку він під'грушею
сидить.
І хата, й тин, і груша серед
двору,
і кияшиння чорне де-не-де,
есе згадує себе в свою
найкращу пору.
І стежка, по якій вже тільки
сніг іде...

*Комин - димохід.
Підеотувала Наталія Христова.
Дякуємо за підказки освітньому каналу «Українськомовний Ерудит».

Это интересно

КЛИМАТИЧЕСКОЕ ОРУЖИЕ

Вопрос о существовании климатического оружия является закрытым. Официально ни одна страна мира не признала, что владеет такого рода оружием. Пор сути дела это комплекс средств, способных воздействовать на атмосферу, гидросферу и геосферу Земли, вызывая катастрофические явления в определенной области планеты.

На самом деле - это оружие массового поражения, являющееся к тому же средством разрушения экономики целых государств. В качестве факторов поражения используется искусственное влияние на погоду и климат в отдельно взятом регионе. Причем данный регион можно расширить до целого континента. Климатическое оружие представляет собой спектр технологий, которые позволяют вызвать атмосферные катаклизмы: торнадо, тайфуны, смерчи, ливни. Кроме того, данный вид оружия способен изменить общее состояние климата на конкретной территории, вызвав засуху, заморозки или эрозию почвы, а также искусственно создавать техногенные катастрофы, способные спровоцировать кризисы экономического и политического характера.

Впрочем, создание климатического оружия сталкивается с рядом серьезных ограничений. Для воздействия на синоптические объекты, размеры которых составляют сотни и тысячи километров, и которые определяют погоду на период от десятков часов до нескольких суток, необходимы гигантские технологические и энергетические ресурсы. При этом эффект от такого воздействия непредсказуем и не гарантирован, поскольку прогноз последствий этого воздействия весьма неточен. Кроме того, нужно предусмотреть возможность выведения энергии, которая введена извне для реализации климатических изменений. Ведь синоптические образования перемещаются и оказывают воздействие, невзирая на государствен-

НААРП - КЛИМАТИЧЕСКОЕ ОРУЖИЕ

В 1992 году на Аляске, в 450 километрах от Анкориджа, началось строительство мощной радиолокационной станции. Возводимый объект представлял собой антенное поле площадью более 13 гектаров. План предусматривал 180 специальных антенн. Станция получила сокращенное название НААРП - Программа активного высокочастотного исследования авроральной области. Проект презентовался как исследовательский, но реализовался он в интересах военно-воздушных и военно-морских сил США в условиях глубокой секретности. Гражданские ученые к нему не допускались. Есть данные, что он способен, нарушить радиосвязь на больших территориях, значительно ухудшить точность спутниковой навигации, «ослепить» радиолокаторы, в том числе раннего и дальнего обнаружения и предупреждения,

как готовое изобретение, был испытан французским профессором Анри Дессеном в 1961 году. Он представлял собой устройство, где осуществлялся нагрев воздуха, который в результате поднимался вверх. В 1967 году более совершенное устройство было разработано в СССР. В нем горячий воздух создавался отработавшими свой ресурс турбореактивными авиационными двигателями. Воздействие метеотрона на атмосферу заключается в создании интенсивного потока теплого влажного воздуха, который направлен вертикально вверх. В результате пространство над метеотроном представляет собой область пониженного давления, что привело к рождению разрушительного циклона.

днения, системы ПРО и ПВО. Импульсное воздействие отраженного от авроральной области луча вызывает сбои и аварии в энергосетях целых регионов. Следует заметить, что инфразвуковые волны угнетающе действуют на человеческую психику. Они тоже отражаются авроральной областью и могут целый город ввергнуть в состояние депрессии. Нагрев отдельных областей атмосферы способен приводить к серьезным климатическим изменениям и вызывать торнадо, засуху или наводнение. Не исключено, что повышенное воздействие радиоволн будет отрицательно сказываться и на живой природе, включая человека. С помощью системы НААРП группа военных может в течение нескольких лет поставить на колени экономику целого государства. И никто ничего не поймет. Военные эксперты считают, что НААРП вполне можно использовать в качестве климатического оружия. Его излучения может хватить для создания в атмосфере плазменных решеток, способных разрушить самолеты и ракеты.

ОРУЖИЕ АПОКАЛИПСИСА

Климатическое оружие способно воздействовать на целые города. Что может случиться, если импульсы НААРП начнут воздействовать на атмосферу? Доктор Розалии Бертель (Канада), изучающая влияние войн на экосистемы, считает, что мы имеем дело с климатическим оружием с потенциально катастрофическими последствиями. Во-первых, активное возмущение ионосферы способно вызвать так называемые электронные ливни. Это, в свою очередь, может повлечь изменение электрического потенциала полюсов и последующее смещение магнитного полюса Земли. Это настоящее оружие Апокалипсиса - планета «перевернется», и где окажется Северный полюс, останется только гадать.

Во-вторых, скачок глобального потепления с разогревом отраженных волнами отдельных участков приполярных земель с залежами углеводородов могут вызвать их высвобождение. Вырвавшиеся струи газа могут изменить спектр атмосферы, вызвав, глобальное похолодание.

В-третьих, возможно разрушение озонового слоя и непредсказуемое изменение климата на целых континентах. Изначально целями проводимых экспериментов являлось повышение возможностей радиосвязи путем локального изменения ионосферы. При этом были получены эффекты взаимодействия плазмодов с ионосферой, которые и привели к работам плазменного климатического оружия.

ПРИМЕНЕНИЕ КЛИМАТИЧЕСКОГО ОРУЖИЯ

Секретные службы не ограничивают себя экспериментами со станциями. В их арсенале уже имеется конкретные типы оружия, которое активно применяется. По характеру воздействия их подразделяют:

Гидросферное оружие можно использовать в качестве поражающего фактора. Результат - известные гидрофизические явления, инициируемые искусственно: цунами, подводные мутьевые и селевые потоки, газогидратные извержения и пр. В достаточной мере «апокалиптическими» можно считать только несколько «комбинированных» способов. Например: подледный подрыв «теплого» термоядерного заряда в районе залегающих крупных ледяных массивов, залежей придонных газогидратов и нефтегазовых пластов, что должно вызвать не только плавление больших масс льда, но и «подводный огонь» вроде внутреннего горения торфяных пластов.

Литосферное - климатическое оружие, использующее в качестве поражающего фактора геофизические явления, вызываемые искусственно: землетрясения, извержения вулканов, литосферные сдвиги, опускания коры, разломы, сбросы, цунами.

Магнитосферное психотропное и климатическое оружие работает по принципу лазерного. Создает направленный магнитная буря, электротронная техника и автоматика выходят из строя, люди теряют над собой контроль.

Массированное применение плазменного оружия скрыть довольно сложно, так как его сопровождают характерные признаки (полярное сияние).

Еще одним последствием применения данного типа психотропного и климатического оружия является образование в атмосфере канала, по которому вслед за «боевыми плазмоидами» начинает внешняя радиация, что само по себе очень опасно.

Это те типы климатического и психотропного оружия, которые могут быть признаны «апокалиптическими». Следует отметить, что деление плазменного оружия на психотропное и климатическое весьма относительно, так как принцип его работы позволяет применить его как в одном, так и в другом направлении. Сам факт наличия такого оружия до настоящего времени официально не признан ни одной страной.

Подготовлено по материалам сети Интернет.

Матеріал підготовлено за Всеукраїнською програмою ментального здоров'я.

Мистецтво

ЖИВИ ТУТ І ЗАРАЗ: ЛОВИ ТА ЗУПИНЯЙ МОМЕНТ!

У перший день другої зими війни у Центральної міської бібліотеці ім. М. П. Кропивницького до Дня ЗСУ розпочала роботу благодійна фотовиставка військовослужбовця Михайла Митрохіна «Carpe diem».

Carpe diem - крилатий латинський вираз, що означає - «лови момент», «живи теперішнім». Використовувати мить, що маєш зараз. Важливо бачити прекрасне у кожному дні, навіть, якщо він не такий вдалий, як ти його планував. Не відкладай свої мрії до понеділка, до літа або до наступного року - живи сьогодні. Насолоджуйся спілкуванням, ароматами та навколишнім світом про-

Михайло Митрохін народився у 1984 році у м. Нікополь Дніпропетровської області. З дитинства полюбляв спостерігати за природою, її привабливо-невловимою красою. Після закінчення школи довго шукав своє призначення у житті. Різні професії, захоплення, нові міста та знайомства. На момент повномасштабного вторгнення російських загарбників до України Михайло деякий час допомагав волонтерам, згодом вступив до лав ЗСУ добровольцем. На початку 2023 року отримав поранення. Далі - тривале лікування та реабілітація. Життя різко змінилося: зникли метушня та поспіх - залишився час для спокою і переосмислення. Саме у цей період Михайло почав занурюватися у красу місцевих краєвидів. Усе навкруги набуло свого особливого значення. Залишилося тільки зловити ці яскраві моменти. Перші світліни з весняними квітами і ранковими росами були зроблені на звичайний телефон, подальші - на фотокамеру. Михайло одразу захопився макрозйомкою, адже вона дозволяє роздивитися немікробні деталі дрібних об'єктів, зазвичай прихованих від людського ока.

Для своєї першої персональної фотовиставки «Carpe diem» Михайло Митрохін підготував серію світлин, присвячену красі мальовничої Миколаївщини «Квіти Півдня». Автор дає можливість розглядіти по-новому мініатюрний світ рослин та комах.

Благодійний компонент виставки - збір коштів на ремонт військових автомобілів бригади, в якій служить автор фотовиставки Михайло Митрохін. Тож у всіх присутніх на презентації була нагода придбати фотокартину і перерахувати кошти для потреб ЗСУ.

До речі, кожен може долучитися і зараз. Особливу атмосферу заходу надали яскраві виступи артистів Миколаївського академічного художнього драматичного театру Олександри Шамшури і Ольги Сторожук.

«Дебют починаючого фотографа-військовослужбовця Михайла Митрохіна відбувся! Вдячні глядачі, зустріч друзів, захоплення і щирі враження від експозиції, радість від спілкування, биття серцеце у ритмі музики - все це про наш захід у Центральної міській бібліотеці. Дякуємо усім, хто завітав сьогодні, аби підтримати автора виставки. Вдячні усім, хто долучився до благодійної акції! Разом ми непереможні. Слава ЗСУ!», - каже керівниця культурно-мистецької асоціації «Арт-спокуса» Валентина Кривоноса, яка займалася організацією виставки.

Отже, carpe diem, дорогі земляки! Дивіться, дивуйтеся, дивачте. Зараз або ніколи.

Олена Кураса.

Ваше здоров'я

ЧИ ПРАВДА, ЩО САЛО ПІДВИЩУЄ ІМУНІТЕТ

Жир важливий для здоров'я, тому що в ньому багато вітамінів та мікроелементів, що підвищують імунітет. Жири благотворно впливають і на нашу легені. Альвеоли цього парного органу вистелені сурфактантом - речовиною, що складається переважно з жиру. Сурфактант дає легням можливість розправлятися, дихати нормально. Джерелом корисного для легень жиру може бути сало. Не дарма під час пандемії радили тим, хто переніс КОВІД. Сало корисне для роботи мозку. Тільки їсти його потрібно в помірних кількостях - близько 30 грамів на день.

ЧАЙ З МАЛИНИ ПІДТРИМАЄ ОРГАНІЗМ

Ягоди малини містять вітаміни А, В, С, В1, В2, РР, органічні кислоти і їх солі, фолиєва кислота, близько 11% цукрів, таких як фруктоза, глюкоза, сахароза, а в насінні малини міститься до 22% жирної олії. Малина найбільш багата залізом, ніж інші плоди культури. Малина є найбільш нешкідливою для людей, схильних до алергій, тому це перша ягода, яку вводять в раціон немовлятам. Лікування малиною підвищує імунітет. Як же ж правильно заварювати чай з плодів малини? Якщо напій готується з варення, сирого або термічно обробленого, на склянку окропу береться одна столова ложка. Все ретельно перемішується, настоюється хвилин 10-15, впливається. За смаком можна додати цукор або найкраще, мед.

КОТИ ЛІКУЮТЬ

При спілкуванні з пухнастим домашнім улюбленцем у людини виробляється гормон любові та довіри окси-

тоцин: активна речовина, яка знижує рівень стресу та загальної тривожності та впливає на здоров'я серцево-судинної та нервової системи.

Такий ефект помітний після спортивного тренування чи проживання сподівів про щасливі моменти життя.

СТАРОВИННІ ЗНАХАРСЬКІ РЕЦЕПТИ ПРИ РАДИКУЛІТІ

• Втирати у хворі місця водяний розчин соку хрону 1:1 з водою, відразу після цього обв'язувати їх вовняною тканиною.

• Подірибнити на дрібній тертці очищену чорну редьку. Прикладати до хворого місця як гірчичники. Корисно також при ревматизмі та невриті.

• Часник, розтертий у кашку, змішати з топленим внутрішнім свиначим жиром 1:2 за об'ємом і втирати щодня в хворі ділянки тіла. Мазь зберігати у щільно закритому посуді у темному, прохолодному місці. Перед вживанням підігрівати мазь.

• Розтерти хворе місце 2 рази на день настоянкою кори черемхи: залити 2 ст. л. кори 1 стаканом горілки та настояти два тижні.

• Промити водою свіже листя лопуха і прикладати його на ніч зворотним боком до хворого місця, обв'язавши папером для компресів і вовняною хусткою.

СМАЧНІ ТА КОРИСНІ НАПОЇ ДЛЯ ІМУНІТЕТУ

Журавлинний чай. Подарує організму цінні вітаміни та підбадьорить імунну систему. Потрібно протерти 1 столову ложку свіжих журавлин, засипати ягоди цукром і влити 200 мл окропу або звичайного завареного чорного чаю.

Чай з листків смородини. Візьміть 2 жменьки смородинового листя, залейте 1 л окропу і настоюйте 3 хвилини. Потім розлийте по чашках і додайте трохи цукру і меду для смаку.

Цицхоце молоко з фундука. 100 г фундука слід трохи обжарити на сухій сковороді і потім подрібнити до порошкоподібного стану. Залити горіхи 0,5 л киплячого молока, трохи остудити і додати 2 столові ложки натурального меду та щіпку ванілі. Після настоювання, через 15 хвилин, перемішати і влити невеличкими ковтками протягом дня.

ДАЧНИКАМ НЕОБХІДНО ВІДПОЧИВАТИ КОЖНІ 15 ХВИЛИН

Різкий початок дачних робіт може призвести до загострення хронічних хвороб та серцево-судинних катастроф, тому треба робити перерви кожні 15-20 хвилин і перерозподіляти навантаження на різні групи м'язів.

Щоб не зірвати спину, необхідно спочатку піднімати важкі предмети: спочатку треба сісти, а потім повільно вставати разом із рідчю.

Друге важливе правило - не перебувати довго в позі головоу вниз. Це може спричинити різке підвищення тиску.

КОРИСТЬ КУРЯЧИХ ЯЄЦЬ ДЛЯ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ

Курячі яйця допоможуть людям похилого віку підтримати м'язову масу, оскільки вони містять повноцінний білок, який буде в організмі кожну клітину, клітинну мембрану, гормони, ферменти, підтримує всі біохімічні процеси. У жовтку курячого яйця містяться жири, які будуть корисні для роботи мозку, а також вітаміни А, D та Е.

Літнім людям рекомендується вживати не більше двох яєць на день, щоб отримати всю необхідну користь.

ІМБИРНИЙ ЧАЙ ДОПОМОЖЕ

Виявляється, що імбирний чай розчиляє камінь в нирках, очищає печінку і зменшує біль у суглобах. Його склад простий: свіжий імбир органічного походження; природна мінеральна вода; мед (за смаком); лимон (за бажанням).

Спосіб приготування. Спочатку натріть шматок свіжого імбиру на тертці, доки не отримаєте еквівалент чайної ложки тертого імбиру. Потім залийте 500 мл води. Додайте третій імбир у киплячу воду і дайте настоятися не менше 10 хвилин. Додайте мед та/або лимон для смаку та насолоджуйтесь!

ГАРБУЗ ЗМЕНШИТЬ РІВЕНЬ ЦУКРУ В КРОВІ

Зробіть домашній засіб з гарбуза, який допоможе знизити рівень цукру в крові і очистити організм від холестерину. Приготувати цей напій дуже просто. Він повністю натуральний і здоровий, буде повертати ваш рівень цукру в крові в нормальний стан. Якщо ви будете пити один тиждень в місяць таке смузі, ви зможе зменшити рівень цукру в крові, поліпшити роботу серця.

Для приготування гарбузово-морквяного смузі знадобиться: 200 грамів м'якоти сирого гарбуза, 1 середня морква, 3 середні яблука, 1 чашка натурального йогурту, кефіру або кисломолочної закваски, 1 столова ложка меду чи солодкого сиропу. Збийте всі інгредієнти в блендері та смузі готовий!

«ВН» попереджає: перед застосуванням будь-якого препарату або методу лікування проконсультуйтеся з кваліфікованим медиком!

Спорт

Наприкінці листопада на базі СДЮСШОР-6 проходив Всеукраїнський турнір з боксу пам'яті Олега Григор'єва.

Спортсмени ДЮСШ з єдиноборств вибороли 4 золоті, 3 срібні та 2 бронзові нагороди. Тренерський склад: Воробльєвська Галина, Фатич Максим, Волчан Олександр, Хаджіогло Микола.

Спортсмени КДЮСШ «Олімп» здобули 3 золоті, 1 срібну та 2 бронзові медалі. Тренерський склад: Чабан Олег та Захаров Денис.

У Львові відбулися фінальні поєдинки чемпіонату України з боксу серед чоловіків і жінок (еліта).

Миколаївський спортсмен Ельмір Набієв виборов «золото» у ваговій категорії 54 кг. У фінальному двобої боксер розділним рішенням суддів переміг представника Львівщини Івана Завадського.

Тренує спортсмена Микола Хаджіогло. За результатами фінальних поєдинків буде сформований склад чоловічої національної збірної України з боксу на сезон 2024 року.

У м. Хмельницькому пройшов чемпіонат України з кикбоксингу ВТКА серед студентів та учнів.

Вихованці ДЮСШ з єдиноборств серед учнів вибороли 15 нагород. Серед студентів - 4 золоті медалі. Тренери - Росовська Тетяна, Махія Іван, Воробльєвська Галина.

У Києві фінішував кадетський чемпіонат України з фехтування.

У результаті особистих змагань вихованці МСДЮСШОР з фехтування Коротченко Вікторія посіла 2 місце. Скороход Данііл став чемпіоном. У командних змаганнях команда двічат у складі: Бабенко Влада, Бурбан Злата, Коротченко Вікторія та Цян Анастасія стали чемпіонками.

Тренери: Скороход Артем, Шлікар Анатолій, Марченко Юрій.

У Черкасах завершився чемпіонат України в естафеті на короткому колі та командний чемпіонат України в груповій гонці.

Спортсменка СДЮСШОР з велоспорту Дегтяр Ольга посіла 3 місце в гонці-естафеті та 3 місце в командному заліку в груповій гонці серед жінок.

Хміляр Ярослав, Петрук Анастасія, Пушкар Валерія посіли 3 місце в гонці естафеті серед юніорок.

Петрук Анастасія, Хміляр Ярослава стали другими в командному заліку в груповій гонці серед юніорок.

Сметана Аліна, Сметана Крістіна, Пушкар Валерія та Кухаренко Надія посіли 3 місце в командному заліку в груповій гонці серед юніорок.

Тренерський склад: Садовський Олександр, Супрун Володимир, Небаба Станіслав, Кравець Михайло, Горбачук Василь.

Оголошення

Важати недейсним у зв'язку з втратою свідоцтва про право власності на приватизовану квартиру номер 121 за адресою проспект Героїв України, буд. 15-г на ім'я Галицької Наталії Ігорівни, Паровенко Ганни Миколаївни, Галицької Діани Ігорівни.

Втрачене посвідчення учасника бойових дій на ім'я Коваль Юрій Миколайович Серія УБД №187424, видане 4 травня 2017 р. військовою частиною А 1314, вважати недейсним.

Втрачене посвідчення тракториста-машиніста серія АТ№031875 від 24 квітня 2017 року, видане Голопристанським АШ ТСОУ Петухову Євгену Валерійовичу, вважати недейсним.

Шановні читачі. Подати оголошення в газету можна, звернувшись за тел. 067-939-47-06 у робочі дні.

Advertisement for Ukrposhta (Укрпошта) featuring a QR code and contact information for job openings in various regions.

ГОРОСКОП

ОВЕН. Овни! Направляйте всі сили на осудження... Особливо удачними стануть мероприятия, пов'язані з творчістю. Іменно сейчас, когда вы на пике своих чувств, вам необходимо довести завершенности и бережного отношения со стороны партнера.

ТЕЛЕЦ. Это - период испытаний для Тельцов, переосмысления своих взглядов и привязанностей, поиска контактов на более высоком духовном уровне. Чтобы не прослыть легкомысленными и необязательными, не давайте никаких обещаний в этот период: вам трудно будет их выполнить.

БЛИЗНЕЦЫ. Близнецы будут успешны во всем. Особенно удачными станут мероприятия, связанные с творчеством. Именно сейчас, когда вы на пике своих чувств, вам необходимо довести завершенности и бережного отношения со стороны партнера.

РАК. Раки в этот период будут энергичны и азартны, почти неуправляемы. Готовьтесь к открытому соперничеству в работе, у вас блестящий шанс выиграть этот раунд. Старайтесь следить за своими высказываниями, чтобы не пострадать от собственной несдержанности.

ЛЕВ. Львов ожидает в этот период роль удачи и благополучия. Ваши идеи выведут из тупиковых ситуаций всех, однако вас самих могут поставить в затруднительное положение. Колею придется подумать о сохранении репутации, особенно если речь идет о работе.

ДЕВА. Для Дев это время удачный период для финансовых вложений и реализации части замыслов. Правда, вы можете не услышать в своей адрес поощрения. Не беспокойтесь, это лишь подтверждение вашего успеха.

ВЕСЫ. У Весов не исключена перемена ролей деятельности, смена окружения. Возможно, вас привлечет опыт вашего давнего знакомого, что позволит начать вашим новым проектам.

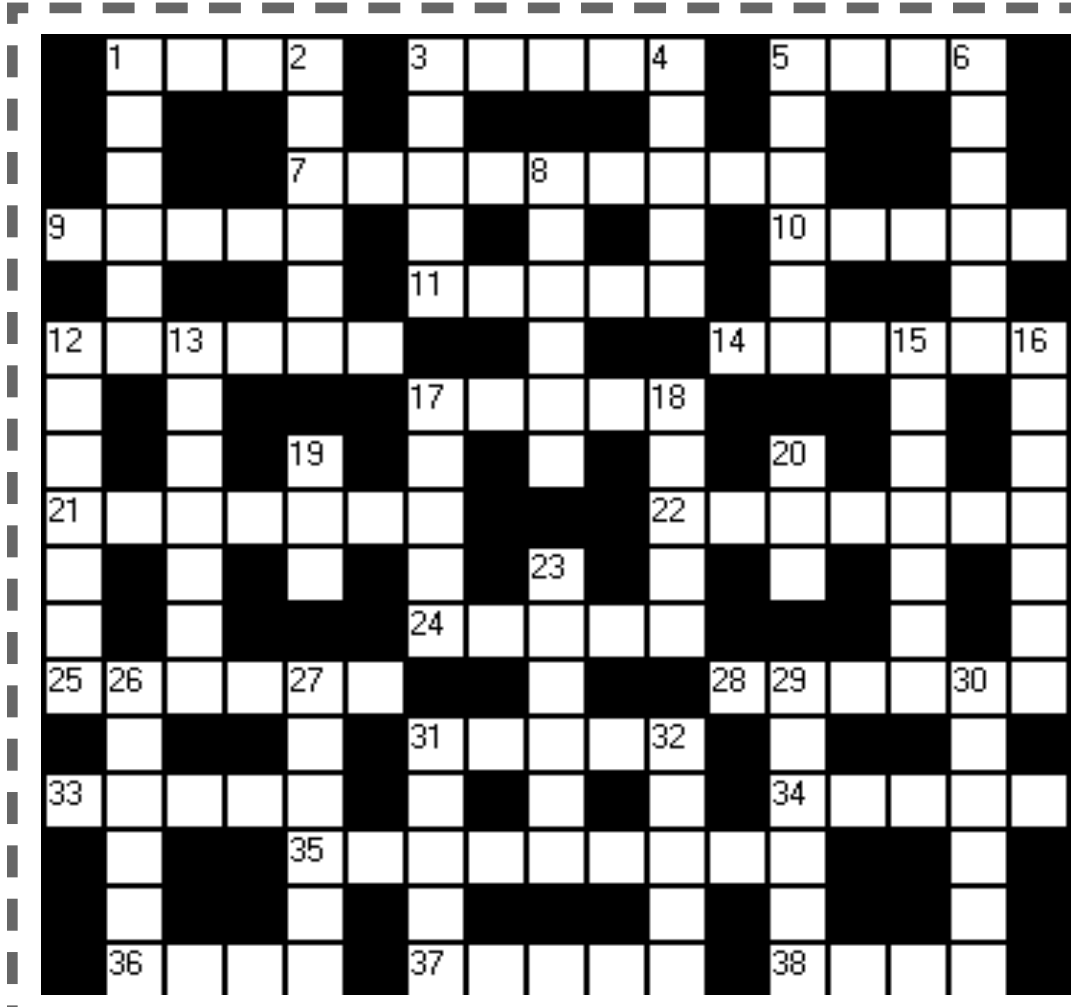
СКОРПИОН. Скорпионы, несмотря на расслабленное состояние, весьма преуспевают на работе. Укрепляйте отношения с лицом противоположного пола, с которым связывает деловые обязательства.

СТРЕЛЬЦЫ. На Стрельцов свалится куча новостей «различного» характера. При этом ваше настроение будет меняться в зависимости от содержания информации.

КОЗЕРОГ. Козерогов на этой неделе может беспокоить финансовое положение. Не стоит волноваться. В конце недели вас ожидает доход от дополнительного вида деятельности.

ВОДОЛЕЙ. У Водолея на первый план выйдут их амбиции. И не без оснований. В эти дни ваш неутомимый мозг начнет рождать планы, один грандиознее другого.

РЫБЫ. В этот период финансовый успех ждет Рыб. Рыб позволит им вдохнуть дух независимости. Появится реальный шанс приумножить свой капитал.

КРОССВОРД

ПО ГОРИЗОНТАЛИ: 1. Некрасивый человек. 3. И теплюнок, и окуроч, и рыбешка. 5. Золотоносный «ручеек». 7. Помещение для игры в кегли. 9. Традиционный украинский напиток, сваренный из сушеных фруктов. 10. Первый в мире ледокол. 11. В глубоком водоеме маленькая... не утонет (погов.). 12. Королевский конный экипаж. 14. Плавсредство рыбаки Сони. 17. Старинный французский танец. 21. Мелкая костлявая рыба семейства тресковых. 22. Река в Африке. 24. Имя детской писательницы Барто. 25. Одежда свободного покроя в виде длинной блузы или платья из Древнего Рима. 28. Красный корнеплод на борщ. 31. Басня по-українски. 33. Японское трехстрочное стихотворение. 34. Часть сбрау, «руль» для всадника. 35. Найем Мустафа, Савик Шустер, Константин Стогний (профессия). 36. Персонаж анекдотов про Чапаева. 37. Обидная капля из глаза. 38. Подолочный разноцветный камень.

ПО ВЕРТИКАЛИ: 1. Палочка, необходимая уч-

телю. 2. Отпуск будущей мамы. 3. Небольшой холм, горка, а на сленге - бригадир. 4. Змея с капюшоном. 5. Второй по величине город Швейцарии. 6. Столица Казахстана. 8. Занюба Садко. 12. Органическое удобрение. 13. Почти то же, что флюорография. 15. Коричневая скалочна випечка. 16. Предмет посуды для хранения соли. 17. Куча камней. 18. Узкое место в женской фигуре. 19. Женское имя. 20. Ник в Інтернеті. 23. Умный друг Незнайки. 26. Орудие рыбака. 27. Пивная посуда. 29. Обувь по-українски. 30. Женское имя. 31. Мужское имя. 32. Дочь Зевса, богиня мудрости, войны и победы.

Составила Елена Швець.

Ответы на кроссворд, опубликованный 29.11.2023 ПО ГОРИЗОНТАЛИ: 1. Спор. 3. «Образ». 6. Клад. 12. Остров. 13. Трубка. 14. Нимб. 15. Нога. 16. Плов. 17. Маис. 19. Клише. 20. Анюта. 21. Фаина. 23. Мате. 24. Адам. 25. Сцеп. 26. Пост. 27. Игра. 29. Осло. 32. Чапля. 36. Игрет. 37. Ирбис. 38. Абак. 40. «Край». 42. Дели. 43. Рина. 44. Цунами. 45. Шнурики. 46. Удав. 47. Мажор. 48. Лето.

ПО ВЕРТИКАЛИ: 2. Пробойна. 4. Бавовна. 5. Артемон. 7. Авантюра. 8. Скидка. 9. Орёл. 10. Кули. 11. Богдан. 16. Пересада. 18. Санаторий. 21. Френч. 22. Афоня. 28. Гербицид. 30. Лабиринт. 31. Кисель. 33. Арктика. 34. Лукошко. 35. Ксенон. 39. Блат. 41. Амур.